Ч. 5 (16) Травень 31 Маі 1946 № 5 (16)

MENSUEL
АДРЕСА: 186, BOULEVARD SAINT GERMAIN, PARIS (6). ТЕЛЕФОН: LITtré 48-65.

Чи кінець унії?

З Москви, що тепер з власної волі вирішує політичну, соціяльну й релігійну долю українського народу, розтрублено на цілий світ, що буцімто якийсь «собор» 216-ох «представників» українських греко-католиків у Львові вислав до Сталіна заяву, що Українська Церква в Галичині зриває унію з Римом і «вертається» назад до єдности зі «святою Російською Православною Церквою», під патріярха в Москві.

Насамперед, — заки скажемо нашу думку про саму Унію, — треба ствердити, що вся оця, з Москви зааранжована і Москвою розреклямована, афера зі «собором» у Львові, це одна безмежна брехня й обман. А все те разом є політична робота безбожницького Кремля, що в дійсності не має нічого спільного з релігією.

Релігія і Церква грають в цьому політичному обмані лиш ролю містка, по якому мають доконати, — так здається Москві! — повне духове обмосковлення Галичини і втягнення її в одну неділиму Росію. Вже той сам факт, що «собор» нібито віруючих людей звертається передусім не до патріярха, а до Сталіна, тобто не до голови «святої Російської Православної Церкви», а до голови безбожницького комунізму, говорить сам за себе. Вже лиш те, що тріюмфальним речником цієї церковної «злуки» з Москвою є всі безбожницькі советські газети, каже всякому, що та «злука» значить.

Фактом є, що на тому «соборі» не було ні одного єпископа, бо всі єпископи або ув'язнені, або померли у московській тюрмі. А за канонами Католицької і Православної Церкви лиш єпископи творять собор та говорять іменем Церкви, а не збіговисько тих чи тих самопризначених «представників». Фактом є, що греко-католицьке духовенство розвіяне на чотири вітри: одні (кажуть 700!) на Сибірі, другі врятували життя втечею на чужину (має їх бути коло 400 на скитальщині), а треті (вище 200) розстріляні. Це значить: три п'ятих частини галицького духовенства усунено з поля бою. А коли серед стероризованих розстрілами та тюрмами двох третин знайшлося і 216 таких, що заломились, то це тільки 8% нашого духовенства у Галичині. Це певне: якби сталінські опричники змогли були назганяти більше «представників» на цей «собор», вони це зробили б. Та видко навіть застосувавши ввесь терор, зробити це не була їх сила. Сильнішим є дух, вірність і характер нашого многострадального духовенства в Галичині.

І це перша запорука, що це не кінець Унії. Вона живе в душах мільйонів нашого народу, що бачить в ній свою прадідну, національну віру і забороло традиції і народности.

Ніхто, хто знає наш нарід у Галичині, не повірить, щоб він перейшов на московське православ'я. Цей нарід за свій опір Москві також здесяткований, розвіяний по світі, — на Сибір чи на скитальчу чужину, — стероризований, стоптаний. Він не може запротестувати проти цього юдиного «собору» та проти його чолобитні антихристові в Москві. Але це не значить, що він покинув свою віру, свою Церкву.

Навпаки! Оця уніятська Церква, що в найтемніших часах українського народу, — по упадку Гетьманщини, по зруйнуванні Січі, по забороні українського слова в царській Росії, — стала забором і бастіоном українства в Галичині, що видала тисячі найщиріших трудівників українського відродження, що записала своє ім'я золотими буквами на скрижалях нашої історії, — ця Церква сьогодні у мученичому терновому вінку, палає провідним, огненним стовпом для мільйонів і наших православних братів у їх боротьбі з темною московською потворою. В їх серцях вона певно займає тепле місце. Ні! Це не кінець Унії, а, здається, щойно її дійсний початок.

Бо що є Унія?..

Сталінські та Алексієві московські сіпаки кажуть, буцімто Унія це твір Польщі, та що тепер уніятська Церква «вертає назад», на лоно «батьківської Російської Православної Церкви». Наша Церква у Галичині ніколи, від часів Володимира і до нині, не належала до Російської Церкви, не підлягала ніколи Москві, не мала ніколи зв'язків з Москвою. Але вона від 950 літ кількома наворотами, востаннє від 1596 року, впродовж 350 літ, зв'язана була з Римом, з Заходом. Так само Українська Православна Церква, з митрополією в Києві, до 1676 року, не мала жодного зв'язку з Москвою, а підлягала (номінально) грецькому патріярхові в Царгороді. В дійсності вона, — Церква Петра Могили і Михайла Косова, — була самостійна. Аж 1676 року відколено її від Царгороду і підпорядковано проти її волі Москві. Оце історичні факти. Як же можна Галицькій Українській Церкві «вертати» туди, де вона ніколи не була?..

Сталінсько-більшовицька пропаганда каже, що Унію створила Польща. Погляньмо до історії. Володимир Великий стояв у зв'язку з Римом. Ярослав Мудрий і митрополит Іларіон відкинули схизму Керулярія. Данило прийняв королівську корону з рук папського легата. Митрополити Григорій Цамвлак і Кипріян признавали єдність з Римом. Київський митрополит Ізидор брав участь у флорентійському соборі, де й Царгород прилучився до Риму. Червоною ниткою через всю історію Української Церкви в'ється її зв'язок з Римом, із Заходом.

Оце те й було: зв'язок із Заходом, з Европою, з західньою культурою. В тому лежить національно-культурне та політичне значення Унії. Через неї українці шукали підпори в Заході проти наступу чорної хмари зі Сходу. Тому князь Острозький був першим ініціятором Берестейської Унії (хоч і відступив від неї з тактичних причин), тому Петро Могила бажав всю Українську Церкву злучити з Римом (хоч смерть не дозволила йому довершити цього), тому великий патріот і полеміст Мелетій Смотрицький з оборонця православ'я став прихильником Унії. А Польща тут ні при чому, — хіба кидала колоди в дорогу Унії, не давала уніятам рівноправности, не впускала їх владик у варшавський сенат, бороздила так православним, як і уніятам, греко-католикам.

Чим була Унія, це ми найкраще бачимо в Галичині. Це було наше заборolо проти польщини на один бік, а проти московщини — в другу сторону. **Це була Українська Національна Церква.** І тому її тепер Сталін і Москва так завзято нищать. Та знищити її справді не їх сила!

(«Америка»).

НАД МОГИЛОЮ ВОЖДЯ

На тихім цвинтарі в далекій чужині
Спокійно спиш Ти по житті бурхливім
І палко мариш у довічнім сні
Народ свій змучений побачити щасливим,
Щоб він, звільнившися навіки від кайдан,
Попростував вперед шляхами слави
Й, замість раба, господар став і пан
Своєї власної потужної держави.

Борис Лисянський.

„Голос Якова, та рука Ісава"

Про прабатьків жидівського народу є в Святому Письмі таке оповідання:

«Патріярх Ісаак мав двох синів-близнюків, Ісава і Якова. Ісав вродився перший, і тому вважався первородним, що в тих часах мало велике значення. Ісаак любив Ісава, але мати, Ревека, любила більше Якова. На старість Ісаак осліп. Предчуваючи смерть, він покликав до себе Ісава, казав йому піти в поле, вполювати дику звірину і приготувати з неї обід. «А потім я тебе», каже, «поблагословлю, поки не вмер».

Підслухала це Ревека, покликала до себе другого сина, Якова, і сказала йому піти замісць Ісава по благословенство до батька. Вона приготувала смачну страву з теляти в отарі, перебрала Якова в одіж Ісава і післала його до Ісаака зі стравою. Ісав мав тіло вкрите волоссям, а Яків мав шкіру гладку. Щоб Ісаак не пізнав його, Ревека покрила руки Якова звірячою шкіркою. Так прийшов Яків до свого батька і каже: «Я Ісав, твій первородний син. Я зробив те, що ти мені казав. Сідай, попоїдж і благослови мене!». Ісаак пізнав голос Якова і посумнівався. Казав йому приступити ближче і діткнувся його руки. Рука була волохата. Тоді каже: «Приступи та поцілуй мене, синку». Яків приступив і поцілував його, а Ісаак при цій нагоді понюхав його одежу. Одежа мала запах одежі Ісава. І сказав Ісаак: «Голос Якова, та рука Ісава!». Він з'їв страву, що Яків приніс, і відтак поблагословив його, — щоб мав буйну росу з неба, і ниви благодатні, і зерно і виноград, щоб хмари йому служили, і гнули перед ним шию народи, щоб був паном над братом рідним і над всіма дітьми своєї матері, і щоб був проклятий той, хто його проклинає, а благословений той, хто його благословляє.

Таким робом, Яків, хоч молодший від Ісава, став старшим від нього. Став старшим тільки через те, что Ісаак, пізнавши його голос, власному слухові не хотів повірити, але повірив своєму дотикові. Замісць сказати: «Рука Ісава, але голос Якова», він сказав навпаки, він поклав більший натиск на те, чию руку почув, а не чий голос.

***

Як відомо, у Львові відбувся, ніби то, собор Уніятської Церкви Західньої України. На соборі було 216 делегатів з усіх трьох дієцезій (значить, лише з галицьких дієцезій, без закарпатської) і усіх деканатів. Вони то й рішили 8 березня 1946 року зробити кінець Берестейській унії з Римом і вернути на лоно «святої російської православної церкви».

Доконавши такого великого діла, собор повідомив про це не кого іншого, а Сталіна, листом такого змісту:

«Генералісимусу Й. В. Сталіну.

350 років тому імперіялістична шляхетська Польща, прагнучи ще більше поневолити українські землі, насильством відірвані від материнського кореня, розірвала релігійно-церковну єдність тих земель з одноплемінним і одновірним Сходом, з допомогою гордого, властолюбного Риму, який завжди мріяв про власне диктаторство в християнському світі. Нині на наших очах завершився акт історичного правосуддя завдяки героїчним подвигам справді народної Червоної армії і всього Радянського Союзу. Під Вашим геніяльним керівництвом здійснилося те, за що боролись кращі покоління українського народу і що досі здавалося нездійсненною мрією. Знову зібрані разом усі українські землі, від Тиси через Карпати і від Сяну до Дону і від Пінських боліт до Чорного моря. В умовах нового вільного життя, ми, відчуваючи себе вільними господарями своєї землі, скинули з себе і те духовне ярмо, яке було накинуте на нас проти нашої волі і для нашої загибелі.

Собор Уніятської Церкви в Західніх областях України, зібравшись в м. Львові, постановив нині, 8 березня 1946 р., скасувати Берестейську унію з Ватиканом, встановлену в 1596 році, і повернутися в лоно прадідівської святої руської православної церкви, світло якої поширилось з Київської Русі, історичної колиски російського, українського і білоруського народів. Ми щасливі просити вас, вождя великого Радянського Союзу, прийняти наше повідомлення, як нашу радість, у тому, що віднині вже ніщо не розділятиме наш возз'єднаний український народ. У цей історичний епохальний момент ми не можемо не висловити Вам почуття величезної вдячности за Вашу велику справу: зібрання разом українських земель, бо без цього неможливо було й мріяти про ліквідацію нашого церковно-релігійного роз'єднання.

Від імени собору, на якому присутні 216 делеґатів від усіх трьох наших епархій і всіх деканатів, президія собору:

Голова **д-р Костельник Гавриїл.**

Члени президії: **д-р Мельник Михаїл** і **Антоній Пельвецький**».

*
**

Вісті, передані через радіо з Москви, нічого не кажуть про те, чи на соборі були які єпископи, або чи котрий з них погодився з рішенням собору. Видна річ, що це був церковний собор без єпископів, стадо овець без пастухів. Так само нема й натяку, хто і як вибирав делеґатів на собор та наскільки вони мали право говорити та рішати в імені своїх деканатів, або вірних. Остаточно нема й слова про те, що кажуть про скасування церковної унії люди, які найбільше до того мають право, люди, які досі оставалися вірні унії. Бо чейже годі вважати за дійсних представників Греко-Католицької Церкви членів «ініціятивної групи» (Костельник, Мельник, Пельвецький), які вже близько року тому фактично від цієї Церкви відірвалися. А є всяка причина підозрівати, що цілий собор, який рішив «скасувати унію», складався якраз з таких людей, що вже перед тим від унії відірвалися. Найти впродовж року в кожному деканаті по одному такому осібнякові не було б чейже тяжким завданням. Коли б і бракувало з якого деканату осібняка, що хотів би виступати на соборі як його делеґат, то всемогутнє НКВД могло вислати на собор якогось свого члена.

*
**

Про рішення ніби-то собору греко-католицької Церкви провідники того собору вважали за потрібне повідомити насамперед Сталіна. Вони його повідомляють, дякують йому і хвалять його, як великого провідника.

При чому тут Сталін?

Адже він не голова російської, чи «руської» церкви?

Він голова держави, що більш як чверть століття тому проголосила відділення церкви від держави.

Церква відділена від держави в Канаді. Церква відділена від держави в З'єдинених Державах. Чи може уявити собі хто таке безглуздя в Канаді, щоб якийсь гурток греко-католиків повідомив прем'єра Мекензі Кінґа, що він рішає прилучитися до православної церкви? Чи може хтось уявити собі таке безглуздя в З'єдинених Державах, щоб якась частина греко-католиків повідомляла президента Трумена, що вона рішає прилучитися до православної церкви? Або до презвитеріянської, методиської, чи англіканської? Таким повідомленням виставили б себе люди тільки на сміх. Прем'єр Мекензі Кінґ, чи президент Трумен, діставши подібне повідомлення, могли б хіба раменами здвигнути. Бо вони розуміють, що значить відділення церкви від держави, і що їх це може обходити, хто яку церкву хоче покинути і до якої прилучитися?

В Совєтському Союзі не те. Там церква урядово відділена від держави, а все-таки люди вважають за свій найперший обов'язок повідомити голову держави про своє рішення перейти з одної церкви до другої. Чому? Ясна річ, що тільки тому, що розуміють, що в такий спосіб виконують його волю, бо брехня є відділення церкви від держави в Совєтському Союзі, брехня є свобода совісти, заґарантована 124 параґрафом «сталінської» конституції. Совєтський Союз робить ріжницю між церквами, і російську православну вважає за урядову, а інші переслідує. Своїм листом до Сталіна провідники львівського собору все одно, як би показували на нього пальцем: ТИ нас приневолюєш переходити до російської православної церкви, отже потішся, гнобителю: переходимо!

Зрештою, лист президії львівського собору до Сталіна заставляє нас запитати себе, як питав Ісаак: «Ба, але хто це є? Бо голос Якова, а рука Ісава»... А може навпаки: «Рука Ісава, але голос Якова».

Що лист до Сталіна могли написати і власноручно підписати Костельник, Мельник і Пельвецький, це може бути правда. Рука може бути рукою Ісава. Але чий це голос? Чиї думки, чиї погляди написані є в листі? Бо це не думки, це не погляди галицьких українців! Занадто знаємо ці погляди, щоб повірити, що вони так швидко і так радикально змінилися. Занадто знаємо національну свідомість галицьких українців, щоб повірити, що вони вважають Росію за свою «матірну країну». Занадто знаємо національну свідомість галицьких українців, щоб повірити, що вони можуть говорити про свою «релігійну і церковну єдність» з російським сходом. Занадто знаємо національну свідомість галицьких українців, щоб повірити, що вони можуть думати, що Київ в Росії. Занадто знаємо національну гордість галицьких українців, щоб повірити, що вони бажають стати частиною російської православної церкви, хоч би навіть осолоджували її назвою руської. Голос, який чути з листа президії львівського собору до Сталіна, це не голос галицьких українців! Ми вже перед собором чули його в статті «Львівського і Тернопільського» єпископа Макарія. Це голос Москви! Лист до Сталіна безперечно був подиктований Москвою!

Рука Ісава, та голос Якова! Рука Костельника, та голос — Москви!

(«Український Голос»).

Преосв. Ніль САВАРИН, ЧСВВ.

Чим є людина?

Машиною, звіриною, чи розумною істотою?

(Закінчення)

ПСИХОЛОГІЧНИЙ ДОКАЗ

— Яка є наука психології?

Відповідь: — Психологія, це — наука про душу.

Щодо людини, то психологи намагаються відповісти на питання: чи людська душа різниться від тваринної тільки вищим ступенем пізнання, чи може вона є щось окремішного й суттєво відмінного від тваринної душі.

Матеріялісти з еволюціоністами, головно у психології, докладають усіх сил, щоб довести, що нема жадної істотної різниці між людиною й малпою, що значно більша є різниця між дикуном із Австралії й винахідником Едисоном, як між малпою шимпанзе й дикуном-людиною (див. Бібліотека «Мій світогляд», — Дарвінізм, стор. 39-40).

Що на це каже теперішня психологія?

Наука психології знаходить у людині такі діяння, що їх у тварині не знайдемо ні сліду. І тому тварина є відділена від людини непрохідним проваллям. Бо:

1. Людина має розум.

Із чого це пізнаємо? З її діянь. Людина думає, пізнає, застановляється. Своєю думкою вона пізнає, не тільки себе й речі, що її оточують, але й такі уявні речі, що їх оком не можемо ніяк побачити, як: правду, чесноту, вічність тощо. Коли їде дим, то вона думкою здогадується, що там має бути вогонь, хоч вона його не бачить. Думкою своєю поправляє око, бо хоч око бачить мале сонце, то розумом людина пізнає, що воно багато більше, як видається їй.

Таких діянь не знаходить психологія у жодному камені, ростині й тварині. Бо спитаємося: чи знає камінь, чим він є? Чи розуміє дерево, чому воно є деревом? Чи зможе кінь почислити, скілько то буде 2 і 2? А навіть така малпа, якій дарвіністи приписують розум, чи знає вона, пощо її возять у клітці по містах? Ні! Чому?

Бо думати, пізнавати, розумувати, це прикмети людини. Людина думає, бо має розум; а тварина не думає, бо його не має.

2. Людина має свободу волі.

Досвід показує, що людина може вибирати речі, які їй подобаються, а залишити ті, яких не хоче. У її силі є говорити або мовчати, стояти або сидіти, працювати або забавлятися. Людина є свідома того, що вона може кинути чужі впливи, а свої вибрати, хоч би це коштувало їй навіть життя, напр., мученики: хоч їх палено, так уміли запанувати над своїм болем, що жартували з катами. (Св. Лаврентій).

Не так воно є з твариною. Тварина, якщо їй болить, не зможе перебороти свого болю. Голодний віл не відмовить собі їди, коли має перед собою в'язанку сіна. Дику гуску не затримаємо восени, щоб вона не відлетіла до теплих країв. Чому воно так?

Бо людина має свобідну волю, а тварина має тільки змисли, природу, інстинкт. І тому людина діє свобідно, а тварина з конечности.

3. Людина творить мову.

Вона свою думку виявляє на зовні мовою. Кожній речі вміє людина надати словом відповідну назву. Навіть на найнижчому щаблі культури людина послуговується мовою. А яке багатство, кількість та різнорідність слів у культурних народів?

Жадна тварина не має мови. Мову у тварин заступає природний, одноманітний рев, спів і виття. Навіть папуга, що її людина вивчить кілька речень, то хоч вона їх і виголосить, то зовсім їх не розуміє. Був вправді один американець, Ґарнет, що оголосив, начебто він відкрив мову «любовних освідчин» малпи-самця, яка мала так звучати: «Ґвоуф ч так турс». Але цим відкриттям д-р Ґарнет тільки себе осмішив перед науковим світом, бо його малпа Сузі тими самими «любовними освідчинами» привітала його, коли він одного ранку злазив з ліжка.

Прихильники малп оправдували її, що малпа тому не говорить, бо вона не має органів, потрібних для мови. Та це неправда. Малпі бракує не мовних органів, бо вона має такий самий язик, горло та голосові струни, як людина. Але їй бракує одного, а це: розуму.

4. Людина витворює культуру.

З розуму, волі та мови повстала культура й поступ у їді, праці, науці, уборі, мешканні, знарядах і комунікації. Генієм свого ума, людина повибудовувала кораблі, літаки, цепеліни й хмародери. Технікою своєю людина розсаджує скелі, використовує водоспади й

вітри для своїх потреб. Бере у свої руки брилу мармуру й перемінює її в гарну постать, спускається у підводному човні на морське дно і звідтам видобуває дорогоцінні перли, загострює свій зір далековидом і відкриває нові зорі на небі.

У тварин психологія не завважує ні сліду якогось поступу. Ластівка будує своє гніздо так само, як його будувала тому 6.000 літ. Павук розтягає павутиння так само, як за часів Фараона. А й малпа, хоч любить грітися при вогні, то досі не тільки що не навчилася від людей викресати його, але й до вигасаючого вогню не докине дров, хоч зі зимна нераз добре мерзне.

Чому? Бо тварина не має розуму. Робить тільки те, що їй каже природа, змисли, інстинкт.

5. Людина має самосвідомість.

Лікарі виказали, що кров, тіло, нерви й мозок відновлюються і змінюються зовсім у людини що 7 літ. Отож людина, що числить 70 літ, змінилася щонайменше 10 разів. А проте й сиговолосий старик почувається завжди одною й тою самою людиною. Він зовсім свідомо й певно каже, що «я» малим бавився, коли «я» підріс, ходив до школи, набравши сили, помагав «я» своїм родичам, а й тепер працюю «я» ще дещо, хоч сили мене опускають. Всюди виступає «я». Ця самосвідомість свого «я» тягнеться через ціле життя, хоч людина щодо тіла змінилася в своєму житті принаймні кільканадцять разів.

Тварина цієї самосвідомости зовсім не має. Славний у цій речі є вислів філософа Канта: «Якщо б мій кінь сказав мені «я», то я зіскочив би з сідла й ізняв перед ним капелюх».

Отже в людині є щось такого, що поза тілом, кров'ю і мозком. залишається завжди одне й те саме, а чого нема у жадної тварини. Цим є в людини самосвідомість свого «я».

6. Людина тужить за безсмертністю.

Наука психології викриває ще один прояв у людині. Цим виявом є туга за повним щастям, за вичерпуючим пізнанням правди, за цілковитою сповненою справедливістю, за життям, яке ніколи не кінчилося б. І тому людство з особливою пошаною ставилося завжди до людських гробів, сипало вмерлим високі могили, будувало величні мавзолеї, ставило велетенські піраміди.

Цих виявів не знайдемо й сліду в тварини. Вона про смерть не думає, правдою не цікавиться, про справедливість не дбає. Якщо тварина наїться, нап'ється досита, холод їй не докучає, і виведе своє потомство, то за нічим вона більше не тужить.

Із цього ми бачимо, що тварина осягає вповні свою ціль, коли збереже себе та подбає за своє потомство. Але людське життя перевернулося б догори коренем, якщо б, з одної сторони, Бог вложив людині тугу за повним щастям, повною правдою, повною справедливістю, безперервним життям, а, з другої, оця туга не була відтак ніколи виконана.

7. Який висновок робить наука психології з цього всього?

Якщо людина думає, свобідно вибирає, витворює мову, розширює поступ і культуру, має свою й своїх діл самосвідомість, цілим серцем рветься за повним щастям, вичерпуючим пізнанням правди, цілковитою виповненою справедливістю, життям, що ніколи не скінчилося б, а

якщо тварина нічого не думає, все робить із конечности, не має жадної мови, не поступила ні на крок уперед, не є свідома себе й своїх діл, вдоволяється вповні їдою, питтям та розплодженням свого потомства, то

очевидно, що людська душа різниться від тваринної не вищим ступенем, але є суттєво відмінною. Коли ж суттєво є відмінною, то певно, що з тваринної душі не могла зродитися людська душа, бо ніхто не дасть другому того, чого сам не має. Коли ж тварина не має розуму, то не могла ніколи його дати людині.

Ось, що каже наука теперішньої психології...

6. — ЕТНОЛОГІЧНИЙ ДОКАЗ

— До чого дійшла етнологія?

Відповідь: — Етнологія, це — наука про народи.

Щодо людини, то етнологія досліджує найпримітивніші племена, що зберегли первісну культуру в різних її стадіях аж до нинішніх часів.

Прихильники малпячого походження снували великі надії на науку етнології. Вони сподівалися знайти десь у незайманих пралісах якийсь посередній вид між твариною й людиною, думали, що знайдуть якогось «малполюда» або «людомалпу».

До чого дійшла сучасна етнологія?

Наука етнології ще ніде не знайшла так званого малполюда. Хоч по деяких дешевих брошурах, напр., у «Календарі Криниця» на 1937 рік, стор. 83-88, змальовують первісну людину волохату, оброслу грубою щітиною, з низьким чолом, що живилася яйцями, слимаками й дрібними звірятками, то це все є видумкою буйної фантазії еволюціоністів XIX століття.

Взагалі кінець XIX століття дуже любувався у хвостатих людях. Цю думку, мабуть, піддав їм забобон про середньовічних «чарівниць», із яким то забобоном Церква мусіла звести стільки боротьби. Щось подібне й тут. Тодішні подорожні ніби мали бачити цілі пле-

мена малполюдів у Середній Африці. Деякі виїжджали студіювати мову малп і укладали малпячі словники. Та коли прослідженo основно Африку, то хвостатої людини не знайшли навіть на показ.

Яких то обманів уживали недовірки, вистане згадати для прикладу про дівчину Крао. 1883 року показувано семилітню сіямську дівчину в Лондоні, що мала носити на собі всі познаки тваринної породи. Коли ж берлінський учений Вірхов оглянув дівчину Крао, то не тільки що не знайшов у неї нічого тваринного, але навпаки вона була гарно збудована, чорноока й розумна. Відтак виявилося, що Крао не була дитиною пралісів, але донькою королівського урядовця з Сіяму.

І тому великий етнолог Ранке так написав у своїй книжці: «Нема у теперішності серед людства ні раси, ні народу, ні племени, ні родини, ні осібняка, що його можна б зоологічно поставити як посередній перехід між людиною й малпою». («Людина», т. І, ст. 359).

7. — ПАЛЕОНТОЛОГІЧНИЙ ДОКАЗ

— Що доводить наука палеонтології?

Відповідь: — Палеонтологія, це — наука, що займається найдавнішими видами живин, захованих у скам'янілостях.

У питанні про людину палеонтологія цікавиться людськими черепами й кістяками, що збереглися по печерах, у торфах, і скам'янілостях.

Недовірки, заведені на інших дослідних науках, сподівалися, що принаймні у скам'янілостях знайдуть вони якогось т. зв. «малполюда». І кинулися вони шукати за малполюдом у торфах, печерах, скелях.

І що вони знайшли?

1. Череп Еви. 1835 року найдено над рікою Мозою, між трьома кістяками, череп якоїсь жінки. Карло Фоґт назвав цю знахідку «Евою» й оголосив, що це саме так званий «малполюд». Але вкоротці дарвініст Гекслі виказав, що це не є череп «Еви», але людини, яку ще й нині подибуємо у кавказькій расі.

2. Череп Адама. Він мав свого часу найбільше розголосу. 1856 року знайдено його коло села Діссельдорф. Тому, що це були відломки черепа, то Шафгавзен із Гекслеем зложили його докупи, а чого бракувало, то самі доповнили. І вийшла така цілість черепу: велика голова, чоло похиле, череп приплюсклий, уста висунені наперед, ніс дуже широкий, мозок малий. Фоґт назвав цю викопалину «дурним Адамом». Однак, за кілька літ, виявилося, що черепи цього роду носять ще й нині австралійські племена.

3. Джавський пітекантропус. Військовий голяндський лікар Дібуа знайшов 1891 року на острові Джаві, серед різних костей, якийсь череп. 1892 р., у віддаленні кільнадцять кроків, знайшов іще якесь стегно. Поскладавши те все докупи, приїхав до Лейден 1895 року й там у своїй двогодинній доповіді доводив, що це якраз довгопошукуваний малполюд. Однак, берлінський професор Вірхов сказав, що насамперед треба устійнити на місці, чи череп і стегно належать до одного осібняка. Найновші досліди виказали, що джавський пітекантропус, це звичайна собі малпа, з родини ґільбатидів.

4. Пекінський сінантропус. 1923 року викопали глибоко під землею, недалеко міста Пекіну, якусь знахідку, подібну до людини. Матеріялісти відразу висказалися, що це щось посередині між людиною й малпою. По основніших однак дослідах виявилося, що пекінський сінантропус, це людина високої культури, бо знайдено при ній деяке знаряддя.

5. Оранґ-пендек зі Суматри. 1932 року дуже про нього писали, а ще більше говорили, що таки кінець-кінцем удалося знайти дивну переходову істоту «малполюда». Та як завжди, так і тут, виявилося, що оранґ-пендек є собі звичайною навмисне поламаною малпою. Бо уродженці Суматри, в погоні за грошем, щоб цей оранґ-пендек був дещо подібний до людини, то йому хвіст підламали, клуби оббили, а шкуру з волосся оголили, й так показували легкодушним людям, що це «малполюд»!

6. Здавалося, що таке важливе й важке питання, як давні викопалини, вирішуватиметься дуже обережно, довго й критично. Щойно на основі певних даних будуть висловлювати свої гадки. Тим часом воно було інакше. Так скоро, гарячково й пристрасно роблено пошукування й досліди за пралюдиною, що видавалося, наче б це був конкурс на найнеймовірніші цікавості. Ось тут наведу хоч один іще приклад, як то еволюціоністи у своєму гарячковому шуканні здорово самі себе висміяли.

1923 року колоніст Венрія, з Пазо, знайшов, як йому здавалося, частину черепа. Д-р Волф догледів у ньому череп дуже давньої, незнаної доби. Пресове американське товариство каблем сповістило Европу, що знайдено людину на 500.000 літ старшу від найдавнішої досі людини. Англійський учений Смит сказав, що ця давня людина живилася яйцями, корінцями та малими звірятками, що їх убивала камінням. По двох місяцях стверджено в Буенос Айресі, що знахідка колоніста Венрія, це не є жаден людський череп, але звичайна велика камінюка.

Отже дотеперішні спроби знайти палеонтологічні докази на походження людини з малпи, не вдалися. У XIX столітті Фоґт, Дарвін, Гекель твердили напевно, що людина розви-

нулася з малп, вичислювали її родоводи, висвітлювали, як вона виглядала, малювали її по своїх книжках. Однак, нині, у XX столітті, в світлі палеонтологічних дослідів, десь позникали й «людомалпи» й «малполюди», а зосталися тільки або розумні люди, або без розуму малпи. Бо всі ці людомалпи й малполюди, це була собі звичайна байка матеріялістів, видумана вмисне для легковірних людей.

Цілий цей палеонтологічний доказ закінчу словами директора геологічно-палеонтологічного інституту в Берліні, професора Бранка: «Палеонтологія не знає досі жадного іншого предка нинішньої людини», іншими словами: всі викопалини доводять, що істоти, що до них належали знахідки, були правдивими людьми, так само, як і ми.

ЗАКІНЧЕННЯ

— Чим є людина?

Таке питання поставили ми собі на початку, а тепер із відповіддю добігаємо до кінця.

Казав матеріялізм, що людина, це — машина; вмовляв у нас еволюціонізм, що людина, це — вище розвинена малпа; доказував креаціонізм, що людина, це — розумна істота, сотворена Богом безпосереднім Його діянням. По чиїй стороні правда?

1. Матеріялізм, це — ложна наука. Поза землею, матерією й теперішністю не визнає нічого більше. У ширенні своєї науки матеріялісти не вагаються ужити й брехні, щоб на своєму поставити.

Мимо цього матеріялізм не довів, що людина, це — машина; що вона виросла з землі, наче гриб по дощі, що думка людини, це — фосфор, електрика, дрижання мозку. Ми пізнали, що людина є чимсь більшим, як мертва машина, що вона є ділом Бога.

Не знати, де є причина матеріялізму. Одні кажуть, що матеріялізм має своє джерело у блуді ума, інші — в зіпсуванні серця, а є й такі, що приписують йому одне й друге. Це однак є певне, що матеріялізм уміє зневажати Бога й звеличувати болото. І тому кожна думаюча людина відкидає науку матеріялістів.

2. Еволюціонізм, хоч має він дещо правдивого, що узнають і віруючі вчені, як, напр., Васман, проте у дарвіністичному висвітленні він сходить зовсім на матеріялізм. Матеріяліст Гекель навіть чванився, що еволюціонізм, це «тяжка гармата проти християнства». Ще щиріше признався Штравс: «Дарвінізм є нам на руку, бо він є тим полем, що з нього ми беремо каміння, щоб бити Церкву».

Про що, однак, іде еволюціоністам, що вони хочуть мати конечно у своєму родоводі малпу прабабкою? Бо вони тоді заперечили б у людині розум, свобідну волю, безсмертну душу, це кожному відомо, що малпа всього того не має. І можна б було тоді еволюціоністам жити по малпячому... От де є причина скрайнього еволюціонізму. І тому розумна людина повинна дарвіністичний еволюціонізм також відкинути.

3. Креаціонізм, це — наука, основана на розумі й вірі. У світлі найновіших наук доводить він правдивість цієї прастарої правди, записаної у св. Письмі: «І створив Бог людину на Свій образ».

У цих простих, а заразом глибоко зворушливих словах, навчає нас сам Бог, що Він найперше вивів із нічогости світ, Своєю щедрою рукою розсипав по ньому Свої дари з такою рясністю, що її не висловить ні поезія, ні наука, ні жаден геній, а коли вже все було готове, сотворив Він першу людину, положив її на земній кулі з такою ніжністю та любов'ю, з якою любов'ю кладе люблячa мати своє дитя у наперед приготовану колиску. Ось таку відповідь дає нам креаціонізм.

А ця відповідь, що Бог сотворив першу людину, є згідна з розумом не тільки простої, але й високо вченої людини, вона є згідна з віруванням усіх народів, вона стоїть у згоді з вислідами найновіших наук.

(Кінець)

ВІСТКИ ЗІ СВІТУ

Нарешті призналися

Советська новинкарська агенція виявила в перший раз, що советська влада в Західній Україні заарештувала ще тому рік українських греко-католицьких єпископів, а саме: митрополита Сліпого і єпископів Чарнецького, Будку, Хомишина і Лятишевського. Це мало статися у квітні 1945 року. Совети виправдують арешт «зрадницькою роботою» і «співпрацею з німцями».

Голос єпископів Української Православної Церкви

«Св. Собор єпископів Української Автокефальної Православної Церкви з сумом довідався, що в Західній Україні провадиться насильницьке навернення українців греко-католиків на православіє Російської Церкви. Приймаючи на увагу факт, що Свята Православна Вселенська Церква ніколи не схвалювала насильницького навернення людей до того чи

іншого християнського визнання, бо і Сам Господь наш Ісус Христос нікого не примушував, лише кликав, Св. Собор єпископів Української Автокефальної Православної Церкви осуджує таку нехристиянську акцію, скеровану на осягнення політичних цілей, що мають на меті винародовлення українців. У хвилину тяжких проб і офір, що їх сьогодні складають українці греко-католики, Св. Собор єпископів висловлює їм своє братерське, щире і сердечне співчуття та звертається до Всемогутнього Господа з гарячою молитвою, щоб Він скоротив їхні терпіння та відвернув від них це насильство».

Англійський кардинал в обороні Української Греко-Католицької Церкви

Всі великі органи преси подають, що кардинал Ґріфін, архиепископ Вестмінстеру, по Службі Божій, одправленій в соборі, зазначив у проповіді, що Совєти переслідують Церкву в окупованих країнах Східньої Европи.

Він специяльно застановився на недавньому декреті Москви про приєднання Галицької Греко-Католицької Церкви до Московської. Кардинал підкреслив, що в останніх місяцях була Українську Греко-Католицьку Церкву були кинуті специяльні переслідування. Всі сім єпископів були арештовані і вивезені. З них три вже померли, а решта мучиться по в'язницях. Велику кількість священиків ув'язнено, багато депортовано, а решту стероризовано до такої міри, що їм заборонено навіть одправляти Служби Божі.

На місце визволеного духовенства наслані хмари політичних агентів-безбожників, які вдають священиків та єпископів Православної Церкви.

Кардинал зазначив, що такі самі церковні переслідування одбуваються в Югославії, де велика кількість духовенства мучиться по тюрмах, духовні школи замкнені, а майно релігійних установ конфісковане.

Смерть о. Віталія Градюка

Через Північну Америку наспіла до Арґентини вістка про мученичу смерть ВПреподобного отця Віталія Градюка, ігумена Жовківського монастиря ЧСВВ. Смерть наступила в совєтському арешті, підчас транспорту з одної в'язниці до другої.

Отець Віталій доложив за свого життя великої праці до розвитку Жовківського монастиря, відомого своєю друкарнею і широкою церковно-просвітною працею, яка ширилася по всій Галицькій землі.

Як повідомляють газети, Жовківський монастир більшовики зруйнували. Друкарню з дорогими модерними машинами вивезли до Москви, бібліотеку спалили, а монахів частинно вимордували, а деяку частину заарештували і вивезли. В числі жертв був і покійний ігумен о. Віталій Градюк. («Перелом»).

Мучеництво України — найбільший злочин

«Україна! Ані її назви, ані її кордонів немає на мапі Европи»; країна-фантазма. Якщо запитаєте росіян-еміґрантів, чи совєтських, за виїмком фікції, яку ці останні намагаються зараз заступати, поляків чи румунів, вони вам скажуть: «Україна не існує». Тим часом поневолення й мучеництво України це найбільший злочин, який знає історія!

«По її безкраїх ланах між Европою й Азією впродовж століть прокотились найрізноманітніші племена й раси; тому то історія України така багата на події переломного значення.

«З Іваном Грізним починається російський імперіялізм. Україна змушена обставинами, стає союзником Росії; зразу союзником, а опісля жертвою. І від того часу аж по рік 1917, коли була проголошена самостійна Українська Республіка, ціла її історія є нічим іншим, як тільки боротьбою за державну незалежність. Плідними землями України поділились Росія й Польща; ця доба в історії України називається руїною. Україна ні на хвилину не залишає боротьби проти окупантів, але після бою під Полтавою 1709 року боротьба безуспішна. Все ж таки український національний рух не завмирає й досягає свого вершка року 1919. Українська історія, література, етнолоґія є зброєю в цій нерівній боротьбі. Палкі вірші Шевченка збуджують у народі безмірний ентузіязм. В добу «декабристів» (1825) творяться в Україні тайні революційні товариства, з метою вибороти Україні втрачену незалежність.

«1917 року, коли почала валитися Росія, Україна вже має свій парлямент. Цей період боротьби українського народу, зв'язаний з ім'ям Симона Петлюри.

«У Версалі чотири країни діляться територіями України: Росія, Польща, Румунія й Чехословаччина погодились, а Україна стає країною-фантазмою.

«Перестає існувати українська держава, але не припиняється боротьба за неї народу українського. Навпаки, вона поглиблюється й стає рішучішою».

Це так пише еспанський католицький часопис «Сіньо», Мадрид, з 26 січня 1946 р.

Вістки з Москви

Зі слів тих, що недавно приїхали з Москви, нас повідомляють:

Москва січня 1946 року зовсім не подіб-

на до Москви перших літніх місяців, коли стара столиця святкувала перемогу. Недавнього оптимізму, коли всі були повні надій на деяке послаблення влади, нема ні в кого. Великих арештів серед інтелігенції не було, але паніка в її середовищі панує загальна. Люди, що ще 6-8 місяців тому охоче зустрічалися з чужинцями, в порядку, звичайно, цілком офіційному, тепер від будьяких зустрічей ухиляються. Не тільки англійська, але й американська колонії живуть в атмосфері такої напруженої ворожости, яка нагадує атмосферу весни 1941 р.

Восени було багато розмов про напружені взаємини між партійним апаратом і армією. Серед населення «маршали» вельми популярні, але це явно лякає їх самих. Звертають увагу на відсутність серед виставлених кандидатів до Верховної Ради таких найвидатніших маршалів, як Мерецков і, особливо, Василевський, який ще недавно підписував замість Сталіна наказ Червоній армії в зв'язку з роковинами жовтня. Випадковим це бути не може.

Не зважаючи на зиму, відбувається масове переселення селян-українців на Сибір. Твердять, що на їх місця привозять корейців і китайців. Це таке неймовірне, що самі оповідачі знизують плечима; але в Москві про це говорять багато осіб. Один з наших співрозмовників, який переїхав через увесь Сибір у жовтні, передає, що йому доводилося зустрічати й обганяти багато поїздів з переселенцями. Він розмовляє по-російському, й намагався розпитувати, кого везуть. Ціла низка поїздів була з молдаванами, яких везли не то в республіку Комі (на Печеру), не то в Архангельськ; в одному поїзді йому назвалися уральськими козаками (везли їх кудись на схід Сибіру); було багато білорусинів, але найбільше — українців. Поїзди ці йшли здебільшого під військовою охороною, щоправда, незначною числом.

Передають далі, що у всякому разі восени широко розвинувся партизанський рух, і при тому не тільки в Україні і в Білорусі, але й у корінних російських областях. Так, один з наших співрозмовників пересказував, як він чув цілком певне повідомлення від людини, яка побувала в тих краях, що в районі Малоярославця у вересні не можна було виїжджати з міста без озброєної охорони. Те саме можна спостерігати в ряді міст Ленінградської, Псковської й Новгородської областей. Це все місця, де була сильно розвинена партизанська боротьба проти німців; її тепер провадять часто ті ж самі люди, які заявляють, що вони «не для того боролися проти кормиги німецької, щоб тепер піти знову під кормигу НКВД».

Терор у цих районах панує жорстокий. Розстрілюють, щоправда, порівнюючи, мало, що пояснюється браком на селі «мужиків». Але у всіх «неблагополучних районах» нещадно провадять масову висилку на Сибір і на північ. Беруть за новою системою: цілими колгоспами; вантажать у поїзди й везуть.

З другого боку, переказують, що розроблені пляни якихось велетенських будівельних робіт на Північному Уралі, де знайдено якісь нові поклади. Ці пляни якось зв'язують з тими новими «п'ятирічками», про які оповістив Сталін і які в Росії наповнюють усіх жахом: для країни вони означають нові роки злигоднів і голоду...

(«Социалистический Вестник»).

Львів чи Жуков?

До Нью-Йорку прибув вояк, що 28 березня 1946 року ще був у Львові. Нижче подаємо дещо з того, що він розповідав зі своїх спостережень підчас свого триденного перебування в цьому місті.

«Жуков», а не «Львів»

Найбільш сенсаційним в оповіданні цього вояка є те, що він твердить, що місто Львів має вже іншу назву. Він каже, що совєтська влада перемінила назву міста, і воно тепер називається «Жуков». Такий напис бачив він на головному залізничому двірці. І так, — каже він, — а не інакше, називають місто росіяни, що їх повно в місті. Такі теж є написи на омнібусах, що їдуть в напрямі Львова. Там також не пишеться Львів, а тільки Жуков, а це є, як відомо, прізвище совєтського маршала. Двірець «Підзамче» знищений. Також знищена відома фабрика лікерів, що була за жовківською рогачкою.

В дорозі до міста

Великий двірець тепер більший ніж за давніх австрійських часів. В середині видніють написи московські й українські. Стіни прикрашені малюнками з більшовицької революції, що дуже нагадують малюнки, що були на стінах совєтського павільйону підчас Світової вистави в Нью-Йорку. Розбудовують двірець німецькі воєннополонені. Фабрики, що стояли недалеко від двірця, головно при кінці Городецької, понищені. Костели, що їх було видно по дорозі, цілком зруйновані, як от св. Єли-

савети, а св. Марії Магдалини зберігся. Будинок Політехніки неушкоджений. Знов будинок колишньої української ґімназії, що була біля Політехніки, який був перемінений за німців на шпиталь, остається ним далі ще й тепер. Будинок колишньої української греко-католицької Духовної семинарії знищений разом з церквою. Заклад Осолінських дещо знищений, а тепер перемінений на друкарню. У великій кам'яниці при вулиці Осолінських, що була колись власністю української соціялістичної партії, тепер мешкають совєтські урядовці.

Українські церкви

Катедра св. Юра лишилася цілою. Вона тепер перемінена на православну російську церкву і є в руках червоної армії. Бачив там при брамі військову варту. Весь час з забудовань Юра в'їжджають і виїжджають вантажні авта, що прикриті полотном. Щось звідтам вивозять. Старі жінки, що сиділи на лавках на площі св. Юра, казали, що вивозять святоюрські скарби. На площі повно військових шатер, біля яких поприв'язувано коні. Дерева на площі понищені. Розповідали, що крім св. Юра, ще перемінено такі греко-католицькі церкви на російсько-православні: на Левандівці, що була для залізничих робітників, та на Богданівці, що була на кінці Городецької вулиці. Волоська церква нерушима; її обслуговують два о.о. Василіяни. Казали, що можна виголошувати проповідь по-українськи, але треба її перед тим подати урядові до цензури. Преображенська церква замкнена. Скільки є українських священиків у Львові, годі було довідатись.

Митрополит помер у Юрі

Далі вояк подав, що св. п. митрополит А. Шептицький лежав якийсь час до приходу Совєтів у домі латинського архиєпископа Твардовського, але перед смертю казав себе перевезти до Юра, де й помер. Тіло митрополита поховане в крипті церкви св. Юра. Похорон відбувся на кошт вірних, але совєтські джерела розголошували, що на кошт держави.

Важніші установи

Дім «Просвіти», що є в ринку, сильно ушкоджений. Два горішні поверхи знищені. Кажуть, що книжки «Просвіти» опинились по селах. Усі бібліотеки мали вивезти зі Львова в глиб Росії. Дім товариства «Дністра», що був на розі вулиці Руської й Підвалля, перемінено на Амторг. На ньому видніє тепер напис «Амторг». Народний Дім при вулиці Вірменській перемінений на «Гостиницю Красного Солдата». «Народня Гостиниця» при вулиці Косцюшка нерушима. На колишньому будинку Галицького Сойму, що його польська влада перемінила була на університет, видніє тепер напис в українській мові: «Університет ім. Івана Франка». Є одна українська гімназія, що приміщена в будинку колишньої ґімназії, що була на вулиці Баторія.

Характер вулиць

Як ім'я міста, так і назви вулиць, змінені. Давня вулиця Леґіонів, яка мала назву за австрійських часів вулиці Кароля Людвика, називається тепер вулицею Сталіна. Колишній міський театр є зверху знищений, але там даються вистави. При цій вулиці є кілька книгарень з українськими написами, а в них продаються київські комуністичні видання. Пам'ятник Міцкевіча і статуя Пречистої Діви на Марійській площі щезли. На вулицях чути в першу чергу мову московську, потім польську, а на третім місці українську, але не колишнього галицького говору. Виходить українська газета, але її тяжко десь набути. Як на вулицях, так і по домах, видко чужих людей. Кажуть, що це кірґізи, калмики й інші азійські племена. Бувших мешканців Львова наче й не було. Багатьох вивезли на Сибір. Ті, що ще є, сплять щоночі деінде, поки НКВД й їх не схопить. Національне питання у давньому розумінні тепер у Львові не існує.

Інші спостереження

Совєти загалом змінюють назви місцевостей. Вояк чув, як називали Тернопіль Тимошенкоґрад, Станиславів — Красноґрад. Так само називають і області від тих міст, а за ними йде зміна назв районів.

Автобуси, які їдуть з «Жукова» до Лінії Курзона, мають написи в мові московській, українській і польській. Від Городка Ягайлонського починаючи, не вільно з автобусів нікому висідати, під загрозою кари смерти. Це, мабуть, тому, щоб ніхто не приглядався будові нових фортифікацій, які будують на лад колишньої Лінії Мажіно в передвоєнній Франції. Попри лінію Курзона густо поставлені огорожі з колючого дроту. Не зважаючи на це, бувають спроби тікати до Польщі через ріку Сян. Через те виловлюють з Сяну трупи невдалих утікачів у великому числі. Та хто має гроші, то якось находить спосіб дістатися на Захід.

У Галичині майже одверто говорять про «Армію Бульби» чи «бандерівців» в Карпатах, а газети згадують про «диверсійні банди». До них, як кажуть, утікає дехто з населення, а головно втікають дезертири червоної армії. Диверсанти висаджують нераз залізничі потяги і добувають амуніцію від військових відділів. Нераз і в Перемишлі чути канонаду з Карпат. В «Армії Бульби» є, як кажуть, повно очайдухів різних національностей. Це пострах для НКВД, але населення не боїться цих повстанців. («Свобода»).

В справі імігрантів скитальців

I.

Уряд Злучених Держав Америки робить певні кроки для допущення до цієї країни відповідних скитальців, які тепер перебувають в Европі. Це робиться згідно з розпорядженням президента Трумана, з дня 22 грудня 1945 р.

Імігранти зможуть приїздити в межах законом встановлених квот. Річна квота для Польщі є 6.524, для Чехословаччини — 2.874, для Росії — 2.712 та для Румунії — 377. На квоту з Румунії вже подано більше прохань, ніж дозволено законом. Сподіваються, що буде багато прохань за візами з польської, чехословацької та російської квоти. Невикористані вповні квоти за цей біжучий, фіскальний рік будуть ужиті для скитальців в американських окупаційних зонах Німеччини та Австрії.

Першенство в межах цих квот будуть мати жінки леґальних мешканців в цій країні та їх малолітні діти; чоловіки американських громадянок, одружені після 1 липня 1932 року, та батьки американських громадян. З того, що залишиться, будуть видаватися візи іншим кандидатам.

Нема сумніву, що впродовж наступних місяців, найбільше віз дістануть ті скитальці, які 22 грудня 1945 року (коли президент вигологив свою заяву) перебували «в збірних осередках скитальців в американських окупаційних зонах» (Німеччини й Австрії). Проте в розпорядку президента згадується, що «не буде цілком спинене видавання віз в інших частинах світу».

Скитальцями («дисплейсд персонс») вважаються особи, які 22 грудня були, і тепер перебувають, в американських окупаційних зонах і яких можно зарахувати до таких груп:

1) ті, кого німці примусово вивезли з рідних країн до Німеччини на працю;

2) жертви нацизму і фашизму, які залишили свої країни (тільки не Німеччину), втікаючи від страхіття війни і не мають чого тепер повертатись;

3) ті, кого вигнано з дому й посаджено до концентраційних таборів з причини расової чи релігійної приналежности, або за спротив нацистичній партії чи німецькому урядові; як рівно ж і ті, що тікали з дому, щоб врятуватись від подібних переслідувань;

4) ті, кого примусово вивезено з їх країн (не з Німеччини) німецьким військовим урядом з військових причин, але які не були на військовій службі;

5) ті (не німці), які не були переслідувані німцями з огляду на расу, релігію, чи політичні переконання, але які мають поважні підстави боятися переслідувань політичних, расових чи релігійних по повороті до своїх країн;

6) батьки, жінки, чоловіки, діти, брати й сестри тих, що належать до згаданих 5 груп і які живуть з ними (від цих осіб з 6-ої групи не вимагається, щоб вони жили в американській зоні до або 22 грудня 1945 року).

Аплікації на візи від скитальців, які не мають першенства, будуть прийматися і розглядатися в такому порядку:

1) насамперед будуть брати під увагу дітей-сиріт або таких, яких родичі невідомо де перебувають;

2) далі — особи, які мають в Злучених Державах рідню, включаючи перших кузинів;

3) всі інші скитальці.

Більшість скитальців, які підпадають під розпорядок президента з 22 грудня 1945 р., походить з країн Центральної та Східної Европи, а також з балканських країн. Згідно з заявою президента, іміґраційна квота для цих країн нараховується «приблизно на 39.000 осіб річно». Певно квоти на цих десять країн якраз складуть «приблизно 39.000»:

Австрія	**1.413**
Болгарія	100
Чехословаччина	**2.874**
Данциґ	100
Німеччина	25.957
Греція	307
Мадярщина	869
Польща	6.524
Румунія	377
Югославія	845
Разом	**39.366**

II.

Згідно з інформаціями, поданими 27 лютого 1946 року департаментом державних справ, 1-го березня цього року мали відкритися і розпочати працю американські консуляти в таких німецьких містах: в Берліні, Бремені, Франкфурті, Ґамбурзі, Мюнхені та в Штутґарті. Ті консуляти будуть видавати американські паспорти американським громадянам, що перебувають у Німеччині, щоб уможливити їм поворот до Америки. Будуть видавати іміґраційні позаквотні візи та візи за першенством рідним американських громадян та американських леґальних мешканців. Також

будуть видавати візи скитальцям, з яких більшість напевно не має першенства на отримання візи. Згідно з інформаційним пресовим обіжником департаменту державних справ найбільше скитальців знаходиться біля Мюнхену та Штутґарту. Тому перші американські консуляти мали відкритися саме в тих містах і перші розпочали працю. Вони зразу мали приступити до уділення віз відповідним скитальцям, які мешкали в тих місцевостях 22 грудня 1945 року. Проте, через брак відповідного, досвідченого персоналу, приміщення та офісових прилад, ті консуляти запізнилися на яких 3-4 тижні. Певно, дещо спізняться й інші три консуляти в американській зоні (Ґамбурґ є в британській зоні).

Особи, що бажають переїхати до Злучених Держав, потребують для того помочі від рідних чи приятелів, які тут стало живуть. Найліпше ту поміч мати від близької рідні. Рідні чи приятелі, які мають можливість і бажання виробити афідевіти про матеріяльну підтримку для скитальців, мають звернутися до відповідного американського консула через департамент державних справ. (American consul at Stuttgart — or Munich — in car of the Departement of State, Washington 25, D. C.).

Згідно з обіжником департаменту державних справ, той, що виробляє афідевіт, має вислати потрібні документи через Вашинґтон. Треба заадресувати коверту до американського консула в Штутґарті, або в Мюнхені, через департамент державних справ.

В коверту покласти тільки афідевіт та необхідні додаткові до нього посвідки. Налініпити поштових марок, як для звичайного листа заграницю: 5 центів за першу унцію та 3 центи за кожну наступну, або частину наступної унції. На коверті треба написати: «Contains immigration support documents only». Не приймається рекомендований лист, ані через повітряну пошту.

Та особа, що виробляє афідевіт, може тут внести 10 доларів, як оплату за візу для скитальця. Цю суму треба вислати через моніордер чи чеком, на секретаря департаменту державних справ, але не разом з афідевітом, а в окремій коверті. Разом з тим треба вислати відповідного листа, подаючи ім'я скитальця, його адресу (якщо відома) та місце найближчого американського консуляту. Гроші, зібрані в той спосіб, будуть складати окремий фонд, а департамент державних справ повідомить консулят, в районі якого мешкає скиталець, що гроші на оплату візи для того скитальця вже зложено.

Інформаційні бюлетені та «персональні» квестіонери вже роздані поміж скитальцями в американських окупаційних зонах. В квестіонерах є такі питання: чому та особа бажає переїхати до Злучених Держав? Імена та адреси рідних (не обов'язково рідних в З.Д.А.), які можуть ґарантувати матеріяльну підтримку для скитальця та його політичні переконання. Імена та адреси близької рідні в інших европейських країнах чи районах, які також хотіли б виїхати до Злучених Держав. (Наприклад, коли жінка скитальця є в Анґлії, а дитина в Швеції, то відповідні консуляти будуть старатися уділити візи також для них, щоб ціла родина могла зійтися в Злучених Державах можливо якнайскоріше). Є також питання, чи кандидат на візу уділив яку поміч Німеччині в часі війни, а як так, то яку саме; чи був коли засуджений за якусь провину, і т. ін., Такий виповнений квестіонар, в двох примірниках, відсилається до американського консуляту того району, де мешкає особа, що старається за візу. Там, в консуляті, його докладно розглядають, перевірять. Теж перевіряється ще у військовому розвідчому відділі. Коли зібрані інформації будуть задовільні та коли кандидат на візу перейде, встановлений іміґраційними законами, медичний огляд, тоді військовий заряд перевезе його до збірного центру біля американського консуляту, де буде чекати на свою черґу, щоб дістати іміґраційну візу.

Як тільки збереться значна група іміґрантів, вже готових до від'їзду, — скажім, яких 600 осіб, — буде повідомлена військова влада та адміністрація військового водного транспорту і вони вже займуться справою переїзду тих людей залізницею та водою. Представники УНРРА та кількох американських допомогових аґенцій поможуть скитальцям виповнити необхідні заяви, квестіонери; дадуть потрібні для подорожі речі, замовлять квиток на пароплав і т. ін. Чимало таких аґенцій, що працюють для допомоги втікачам, погодились виробляти корпоративні афідевіти для тих скитальців, втікачів, які не мають ні рідних, ні приятелів, які б ними турбувались.

Загальна Рада, ФЛІС.

ХРОНІКА

Церковне життя

ДУХОВНІ ВПРАВИ В ПАРИЖІ

Від 7 до 14 квітня відбулися в Парижі, під проводом о. Маркова, духовні вправи, що увінчалися гарними наслідками. Шкода тільки, що небагато парижан взяло участь у цих перших духовних вправах у Парижі.

ВЕЛИКОДНІ БОГОСЛУЖЕННЯ

Всесв о. Мітрат Перрідон відслужив урочисту Службу Божу в Манчестері (Англія). В ній взяли участь українці Манчестеру та українці-вояки канадійської й польської армій.

Урочисту Воскресну Утреню і Службу Божу відслужили цього року в Парижі о. Іван Леськовичта о. Дирда ЧСВВ. Понад 500 осіб були присутніми в храмі св. Володимира Великого в цей великий день. Палку проповідь виголосив о. Дирда, згадуючи рідних, що терплять за нашу Церкву та національну справу.

Рівночасно відбулися урочисті Богослуження з нагоди Великодня в таких осередках у Франції:

В Тіонвілю і Мецу, де обслуговував наших вірних о. Чеховський;
в Ренсі і Еперне — о. Іван Гаврилюк;
в Ліль і околиці — о. Михайло Гаврилюк;
у Везін — о. Соломка, і
в С.-Елюа-ле-Мін — о. Марків.

І ПРО РІДНУ ШКОЛУ НЕ ЗАБУЛИ:

Микола Шкіль — 100 фр., Іван Гаврищук — 40 фр., Стефан Юрків — 40 фр.

Хто піде за їх гарним прикладом?

Шукають

Акур Людмила, Баварія, Авгсбург, «Зомерказерне», 4 бльок, 89 кімн., — брата, Юрка Акур, нар. 1924 р.

Альтгайм Іван шукає рідних і знайомих з Литвинова, Підгаєцького пов.

Бабій Михайло — Михайла й Емілію Гоцкалюків, з Бурканова, Підгаєцького пов.

Баранович Іван — дядька Чорного Василя, що проживав у Моруа, деп. С. і М.

Бойко Іван — сестру, Марію Краєвську, яка до війни жила в Монлюсон.

Бойко Іван, с. Петра, — Петра й Семена Конюх і Катерину Уча, з Бовина, Перемишльського пов.

Бригадір Роман — Анастазію Мандзій, з Малашовець, і Марію Семчишин, з Чернихова, Тернопільського пов.

Букида Ілярій — рідних і знайомих, з Красного, Золочівського пов.

Бунько Іван — сестру Анну, з Молодича, Ярославського пов.

Бучинський Іван — сестру, Марію Бучинську.

Бучко Степан, з Ракова, — Ганджарського Івана й Катерину Бучко, з Ракова, і Грицька Гринька, з Волиці, Самбірського пов.

Буца Михайло, син Василя, — сестру, Анастазію Целюх.

Василів Андрій — рідних і знайомих з Братковичь, пов. Городок Ягайлонський.

Верхола Володимир — Еву Гедз, замужем Садурську, Марію й Анну Гедз, зі Смолина, пов. Рава Руська.

Винничук Любомир — сестрінка, інж. Святослава Когутяка.

Вишатицький Аполон (Італія) — брата, скульптора Вячеслава Горіна-Вишатицького, що по світовій війні мешкав у Парижі.

Войчук Степан (Тироль, Австрія) — батька, Войчука Дмитра, родом з Джурова, пов. Коломия, що виїхав на роботу до Франції.

Вонс Марія (Америка) — синів: Олега Вонс, студента ветеринарії, Ігора Вонс, студента медицини.

Гаврисько Михайло — сестру, Софію, замуж. Скарбик.

Галаган Степан (Італія, Наплес) — сестру, Борушок Анну, зі села Топівці, пов. Броди, що виїхала до Франції 1932 р.

Галій Дмитро — батька, Павла, що жив у Монтіні Ґогель, Па де Кале.

Гармата, зам. Паїк, Агафія (Гася) — односельчан зі Сосниці, Ярославського пов.

Гижка Павло, син Йосипа, — стрийка, Данила Гижку, й односельчан з Бариша, Заривенець, Рукашина, Бучацького пов.

Гись Михайло — сестру, Катерину Лешак, з Теплиць Горішніх, Ярославського пов.

Гойдаш Михайло, з Парищі, пов. Надвірна, тепер в Ріміні, Італія, — знайомих з села Парищі, або Надвірної.

Голубицький Теодор — Василя Бучка, з Мокрина, Самбірського пов.

Гошій Микола — брата, Василя.

Грижак Володимир — рідних і знайомих з Нижнева і Товмача.

Гресько Іван — Марію Турко, доньку Олекси й Парані, з Грабівця, Ярославського пов.

Грицюк Олена, род. Лящук, — стриєчного брата, Івана Лящука, що проживає в Канаді, і Володимира Лящука, який при кінці війни був у Берліні.

Гулик Володимир і Колячко Михайло — рідних і знайомих з Корениці, Ярославського пов.

Гулявий Іван — сестру, Косінську Юлію, яка жила в деп. Марн, і шурина, Лаврентія Сторека.

Гурняк Степан — сестру, Марію Віонцек, з Острова, к. Перемишля.

Данчак Михайло — Степана й Івана Піхур, з Грушатич, Перемишльського пов.

Дебрин Микола — Івана Близнюка і Миколу Меленка, обох з Рівні над Черемошем, Буковина.

Дембіцький Михайло — Павла Когута, Йосипа Козара, Костя Ватраля, Василя Годованого, Федя Годованого, Демка Ришка; всіх зі Заривенець, Бучацького пов.

Демків Богдан — Петра Зінькова, його дружину Катерину, родом Ґмерницьку; Олену Зіньків, Марію Бабій.

Демків Михайло — Антона й Софію Войціховських, з Ясенова, Брідського пов.

Дітчук Василь і Лев — рідних і знайомих з Красного, Золочівського пов.

Довгун Олена — Михайлюка Володимира, Василя, Павла, Степана, Миколу й Ольгу, зі села Минчечі, пов. Володимир Волинський, пош. Бубнів, що виїхали 1938 р. до Арґентини.

Дудись Іван, Кузьмій Микита, Полянчук Микола, Гарасимчук Віктор, Возьний Володимир і Казанівський Іван — рідних і знайомих з Брідського пов.

Дуліба Володимир, с. Дмитра, — дядька, Дулібу Степана, що жив у С-Жермен к. Байон, у деп. М. і М.

Думич Василь — Івана Степаника й Олену Степаник, зі Сторонної, Дрогобицького пов.

Жук Іван — сестру, Анну Штен, і Степана Леська.

Заблоцький Нестор — Адама й Ніну Курилів, зі Сушова, Грубешівського пов.

Заворотюк Мирон — рідних і знайомих.

Задорожний Мартин — Михайла Присташа, з Біленької Малої, Самбірського пов.

Зборовський Микола, син Григорія (Німеччина), — стриєчного брата, Івана, сина Івана й Анни Зборовських, що перебувають в Нью-Йорку.

Зеленюк Кирило — Степана Цибульського, зі Сопушина, Жовківського пов.

Ільницький Петро — Осипа Уруського, який жив у Кобленці.

Калита Теодор — Марію й Софію Годанич, зі Сяніччини.

Касараба Петро — маму, Анну Касараба, й вітчима, Михайла Ткача.

Каспер Юрій, з Ріміні, — брата, Колюка Дмитра, у Франції.

Квасній Володимир — брата, Михайла, з Буянова, Стрийського пов.

Кватюра Тимко — Степана Шафрана, Варвару Гуменюк і Варвару Павлович, з Глинної, Бережанського пов.

Керницький Микола — батька Михайла, брата Степана, дядька Петра Крупелу, всіх зі Зеленої, Бучацького пов.

Кисілевський Юрій — брата Мирона Андрія, нар. 1896 р., у Станиславівському пов.

Кігічак Михайло — Івана Мазурика, Григорія Корчинського, д-ра Михайла Чарковського, всіх з Дрогобича.

Кіндрат Микола — братанича, Михайла Величка, зі Смолина.

Кіндратюк Маріян — двоюрідну сестру, Анну Солотівську, зі Золочева.

Кіт Теодор — Павла й Василя Канюк і Евфрозину Кука.

Кліщ Микола — Гриця Купратого, з Голича, Підгаєцького пов.

Клюфас Микола — односельчан зі Стібенець, Перемишльського пов.

Княгницький Ярослав (Німеччина) — синів: Ємануїла, літ 18, і Степана, літ 16, з Бережан, що останньо були в юнаках кальтенкірхе, біля Гамбурґу.

Ковалишин Володимир — сестру, Анну Ковалишин, з Пісків, к. Щирця, Львівського пов.

Коваль Іван, — тітку, Анастазію Яцик, з Трушевич, Добромильського пов.

Костенко Зенон — брата, Івана Литвинова, і знайомих зі села Зубриці, пов. Бучач.

Костів Юрій — д-ра Михайла Костева, який перебував у французький окупаційній зоні.

Кочмарчук Петро — рідних і знайомих з Тернополя.

Кравчук Андрій — рідних і знайомих з Красного, Золочівського пов.

Крачковський Іван — тітку, Гурчицьку Катерину, й брата, Михайла.

Куцір Михайло — Настю Павелко, Миколу Куцір і Івана Пика.

Купич Микола — брата, Дмитра, Олену Сидір, Євгенію Сольську й Самка, всіх зі Старої Ропи, Самбірського пов.

Куций Микола — Параскевію Худик і Василя Шевчишина.

Кучер Василь — братів, Стаха й Михайла Кіналь, з Библа, Рогатинського пов., і Миколу Білика, з Раю, Бережанського пов.

Левицький Федір — дядька, Михайла Левицького, з с. Ісаїв, Самбірського пов.

Ленчик Володимир — Наталію Куценко, з Люботина, Харківської обл.

Лизун Іван (Франція, Уаза) — Володимира Кіндрата, із Острівця Пільного, пов. Золочів, який виїхав перед війною до Канади

Лисий Яків — брата, Осипа Піджаристого, зі Загіря, Рогатинського пов.

Лопадчак Олекса: Лопадчак, Зомерказерне, Авгсбурґ, Баварія, — Марію і Петра Турчинів, з Хишевич, що останньо були в Братиславі.

Луцький Мілян і Юрчик Василь — Білака Дмитра і Деркача Сильвестра, з Космирина, Бучацького пов.

Лущак Василь, з Рудник, — Марію й Наталію Бурмило і Фрузьку Скаськів, з Божикова, Підгаєцького пов.

Майко Ігнатій — брата, Семена, з Грицеволі, Радехівського пов.

Макар Степан — дядька, Івана, й Миколу Бульбах, з Озимини Великої, Самбірського пов.

Макух Василь — рідних і знайомих з Дорожова, Самбірського пов.

Мандзюк Михайло — Михайла, Ілька й Параню Городецьких, що проживають у Шікаґо, Півн. Америка.

Марченко Олександер, із Загребелля, Чернухінського району, — тітку, Тетяну Марченко, Пшикала Івана, Марченка Пантелеймона й товаришів-односельчан: Михайла Гребенюка, Івана Коломийця, Петра Мотузного, Олексія Кривчука та інших полтавчан.

Марходей Степан — рідних і знайомих зі села Пузів, Володимир-Волинського пов.

Масевич Микола — Володимира Сокола-Соколовського й його синів: Андрія й Валентина.

Мацьків Петро (Італія) — родичів: Полянську Марію, Полянського Данька і Полянську Еву, зі села Чистогорого, пошта Команча, пов. Сянік.

Мацьків Юзеф, з Коропця, тепер Фельдкірх, Австрія, — тітку.

Мешко Петро — сестер, Марію Жуленяк і Анну Мешко, з Червоної Волі, Ярославського пов

Міляновський Василь — рідних і знайомих з Красного, пов. Золочів.

Микитин Семко — шурина, Михайла Шимкова, і Семка й Івана Кайдан, всіх з Лукавиці Долішньої, Стрийського пов.

Михайлишин Володимир — Михайла й Теклю Лукович, з Верхобужа, Золочівського пов.

Михальський Андрій — брата, Павла Пундика, й стрийка, Михайла Пундика, обох з Бурканова, Підгаєцького пов.

Мольдван Осип — брата, Степана, з Жовкви.

Мороз Орест — рідних і знайомих, з Новосілки Язловецької, Бучацького пов.

Обач Федір — Мирона Солтиса, Анну Сиротинську, Анну й Настуню Левицьку, Франка Галку; всіх з Довгого, Товмацького пов.

Павлук Іван — Данилишина Онуфрія.

Панас Олекса — сестер, Февронію й Олену Панас, з Плісниян, Зборівського пов.

Пітула Лев — брата, Богдана, з Боднарівки.

Пирожак Іван — братів: Степана, Михайла, Йосафата й Станислава.

Петриків Дмитро — брата Теодора, з Парищі, Надвірнянського пов.

Полянський Василь — Івана й Данька Полянських і тітку, Еву Полянську; всіх з Чистогорбів, Сяніцького пов.

Попик Михайло, з Мединич, — сестру Юстину, її мужа, Франціпіка Тода, родом з Познаня; Марію Попик і її мужа, Евстахія Краєвського, з Бялостоку.

Пристай Анна — дядька, Пристая Олексу.

Проць Роман — батька, Івана, Миколу Крука, Солодкого Павла.

Де Рібо — Олександра Какурина, що проживав у Парижі.

Різник Михайло, с. Петра, — Михайла Різника, сина Олекси, з Гнидова, пов. Зборів.

Рибак Михайло — тітку, Марію Гончар, з дочкою Жаклiною.

Роговський Володимир, з Ляндеку, Австрія, — Политюк Ольгу.

Романюк Михайло — Каську, Анну й Теклю Кукiловських, з Ясенова, Брiдського пов.

Романовський Іванур (Італія) — сестру Анну й Марію Смерек, зі села Мавнова, пов. Мостиська, що виїхали до Франції 1937 р.

Саварин Андрій — Михайла Худика, Йосипа Барткова і Степанію Кобзар, зі Зубриці, Бучацького пов.

Савка Михайло — Теодора й Софію Грицевичів і Михайла Песя, всіх з Мацькович, Перемишльського пов.

Савчук Федір, син Андрія, — братів Івана й Марка Маряшів, з Коропця-перевозу, Бучацького пов.

Сірий Володимир — дядька, Михайла Івахова, зі Соколівки, Золочівського пов.

Сим Олекса — брата, Михайла, й братову, Анастазію, які жили в деп. Орн.

Сидор Петро — Степана Грицана й Михайла Іськова, з Ходович, Стрийського пов.

Скальський Іван — Василя й Марію Кузбит, з Бабини, Самбірського пов.

Скаськів Теодор — брата, Олександра, з Божикова, Підгаєцького пов.

Слободзян Василь (Німеччина) — тітку, Анну Буденко, заміжню Бігун, що перебуває тепер у Канаді.

Смілка Петро — Михайла Левінського, з Городка.

Соколовський Теодор — брата, Петра, зі Стоянова.

Стародуб Мирослав — Еву Мадяру, з Барвінка, Дуклянського пов.

Тимків Степан і **Данчук Михайло** — Івана Кіндрата, Петра й Анну Мельників, і односельчан з Коропця, Бучацького пов.

Томашівський Павло — сестру, Пелагію Томашівську, що жила в деп. Па де Кале, і Марію Ващишин, яка проживала в деп. Об.

Тур Василь — Марію Франкевич і Володимира Тура, з Вишенки, Мостиського пов.

Турчик Іван, зі Селиськ, Березівського пов. — брата Василя й односельчан: Івана Пелеха, Емілію Нагірну й Осипа Сурівку.

Туркевич Михайло, син Івана, з Літятина, Бережанського пов. — дядька, Бородайка Гната, й тітку, Софію Сапригін.

Угрин Любомир — Лідію Копистянську, з Дрогобича.

Фалюш Василь — шурина, Гриня Прийдума, з Бишок, Бережанського пов.

Фардига Олекса — Наталю Хованець та інших рідних і знайомих з Бурштина.

Ференц Микола — рідних і знайомих із Сяніччини.

Хахура Анна, з Парижа, — Мільку Хахуру і Марію Хахуру, в Німеччині.

Хомяк Володимир — сестру, Катерину Лев.

Цінявський Михайло — братів, Івана й Миколу, і о. Івана Іванчука, пароха Баб'янки, Станиславівського пов.

Чемний Евстахій, у Франції, — брата Олексу Чемного, з Вініпегу. Канадійські газети просимо передрукувати.

Чкальський Степан — Василя Боруцького.

Шаблій Ілько — тітку, Ксеню Андрейко, з Підгаття, Мостиського пов.

Швайковський Іван — шурина, Василя Зарівного, й сестру, Магдалину, з Болшовець, Зборівського пов.

Швед Стах — Катерину, Софію, Павла й Ізидора Лоза, Катерину Климко і Михайла Вискіля; всіх з Кусинич, Перемишльського пов.

Ширий Олекса — дядька, Михайла Широго, з Руданців, Львівського пов.

Шпак Олександер — стрийка, Шпака Н., зі Семушова, пов. Сянік.

Шуя Осип — дружину, Марію Шуя, родом Ваньо, і її батька, Матея Ваньо, батька, Володимира Шую, шурина, Володимира Синишина; всіх з Монастириськ, Бучацького пов.

Щупак Степан — Євфрозину й Теодора Чіхрій, з Фалиша, Стрийського пов.

Шкільник Іван — односельчан з Маковиська, Ярославського пов.

Юринець Юрій — тітку, Гасю Деба, Ксеню Юринець, Ганну Гузій і Теклю Васюта.

Ячник Михайло — тітку, Анну Попову, і дядька, Петра Ячника, з Гайворонки.

Яремко Петро — братів, Ярослава й Льва Фецишинів, і сестру, Степанію Фецишин.

Осіб, що знають про місце перебування пошукуваних, просимо не пожаліти три франки на значок і повідомити нас на адресу:

Service Social Ukrainien, 186, Bd Saint Germain, Paris (6).

ЛИСТИ

У секретаріяті Української Суспільної Опіки мають листи від своїх близьких і знайомих:

Адамів Михайло, Андрейчин Данило, Антончак Іван, Баран Катерина, Безобразова Марійка, Боечко Іван, Бонівін Людовик, Борецький В., Бучинська Марія, Бучинський Микола, Бурдзьо Володимир, Вацик Микола, Вербицька Анна, Вергун Іван, Вітівяк Ольга, Гетманчук Косма, Гливяк Ганна, інж. Голуб Павло, Ґорчицька Гетруд Катерина, Депер Софія, Домбровський Іван, Дума Матрона, Жилінський Войтіх, Кирич Текля, Кльоновський М., Король Петро, Ковальський Микола, Колодчин Маланка, Коріньовська Анна, Крушельницька Марія, Лазорко Тома, Мазур Кирило, Максимів Марія, Маренін Степанія, Маланчук Степан, Марцюк Зеновій, Мороз Ольга, Марущак Богдан, Нагірна Юлія, Нескоромний Іван, Нечипор Марія, Озимко Михайло, Павтузька Йосипа, Перн Олена, Петіт Марія, Петришин Олена, Пласло Розалія, Полюжин Іван, Процик Анна, Ридош Іван, Роїк Осип, Савка Петро, Савчин Еміль, Скіцько Михайло, Скибик Текля, Сомчинський Павло, Солонар, Татаруля Сергій, Тащук Захар, Тобчило Василь, Хомик Юлія, Чайковський Карло, Чижевська Параскевія, Чущак Олександра, Шевців Ксеня, Шило Григорій, Шуба Володислав.

Redacteur responsable : Abbé J. Leskovycz.

Directeur : A. Savtchenko-Belsky.

Impr. de Navarre, 11, rue des Cordelières, Paris (13).